

Hvert år dør millioner av mennesker i fattige land av sykdommer og lidelser som kan kureres med enkle midler. Internasjonal humanitær bistand bidrar til at noen får behandling

Helsehjelp til lidende som verden glemte

■ Nordmenn har tradisjon for å gi raust til humanitære hjelpeorganisasjoner når bilder fra katastrofeområder ruller over TV-skjermene. Men så snart journalister og fotografer pakker sammen utstyret og vender blikket mot andre hendelser og arenaer, legger glemselens slør seg over de nødstedte: Ute av syne, ute av sinn. Gjennom årets TV-aksjon minner organisasjonen Leger Uten Grenser oss på de krigs- og katastroferammede som verdenssamfunnet har glemt.

Det er ikke rent få humanitære kriser som går i glemmeboken. Leger Uten Grenser har prosjekter i over 70 land. De fleste er å betrakte som glemte, dvs. at de får uforholdsmessig liten medieoppmærksomhet i forhold til omfanget av de menneskelige lidelsene. Noen av dem har det internasjonale samfunn ikke hørt om noen gang, av den enkle grunn at reporterne aldri har vært der. Hvert år gir Leger Uten Grenser også ut en oversikt over verdens ti aller mest underreporterte humanitære kriser. Det er mennesker som er rammet av disse som nå vil få nytte godt av pengene som vil bli samlet inn under TV-aksjonen.

I Somalia har 14 år med konflikt rasert helseinfrastrukturen og ført til at mangelen på helsetjenester er nærmest total. Behovet for helsehjelp er desperat. FN anslår at det kun finnes fire leger og 28 sykepleiere eller jordmødre per 100 000 innbyggere. I Somalia gir Leger Uten Grenser basishelsetjenester og nødhjelp i tillegg til kirurgi, behandling av tuberkulose og av underernæring (1). Et annet eksempel er Elfenbenskysten, hvor krigshandlinger siden 2002 har tvunget hundretusener av mennesker på flukt, og titusener er rammet av sykdommer som kan behandles, som malaria og meslinger. Her – som mange andre steder – er Leger Uten Grenser den eneste hjelpeorganisasjonen som tilbyr gratis både primærhelsetjeneste og grunnleggende medisinsk hjelp på sykehus, som akuttmedisin, fødselshjelp, gynekologisk pleie og kirurgi. I fjor behandlet Leger Uten Grenser over 70 000 mennesker for malaria i dette landet.

Det kan være sider ved humanitært arbeid som kan trenge diskusjon. Kommer hjelpen faktisk frem til de som trenger den mest, eller forsvinner penger i myndighetenes lommer eller i den humanitære organisasjonens administrasjon? Er det ukomplisert å gi bistand til et land med et undertrykkende styre – selv om hjelpen kommer sivilbefolkningen til gode? Er det politiske eller religiøse overbygninger ved bistandsorganisasjonen som påvirker valget av mottakerland? Det som gjør det lett å støtte opp om årets TV-aksjon, er at Leger Uten Grenser har som grunnleggende prinsipp å være nøytral og uavhengig. Organisasjonen tar ikke stilling

i politiske konflikter, men har som grunnholdning at den skal hjelpe der hvor nøden er størst. Dette bidrar til organisasjonens troverdighet. Tildelingen av Nobels Fredspris i 1999, for «banebrytende humanitær innsats på flere kontinenter» støtter også solidt opp under Leger Uten Grensers posisjon og troverdighet.

I mengden av humanitære organisasjoner har Leger Uten Grenser en helt egen stemme. Organisasjonen har ett formål: Medisinsk bistand. Feltarbeidet går direkte inn i kjernen av formålet for legers virksomhet, nemlig å yte helsehjelp til alle, uavhengig av religiøs og politisk overbevisning eller sosial posisjon. Feltarbeiderne går inn i glemte humanitære kriser med uegennyttig arbeid, byr på sin kunnskap og kompetanse til de svakeste, og til de som ikke selv har mulighet til å målbære sine behov. Det står respekt av, og er lett å slutte opp om slik humanitær innsats.

Den uavhengige og nøytrale grunnholdningen som Leger Uten Grenser har valgt, innebærer også at organisasjonen er helt avhengig av pengestøtte fra private. I en verden hvor millioner av mennesker lider og savner de mest basale helsetjenester, kan én aksjonsdag i humanitærhjelpens navn synes som en dråpe i havet. Men vi vet at det nytter å hjelpe. Den norske TV-aksjonen er også unik – den er verdens største innsamlingsaksjon både med hensyn til det beløp som samles inn per innbygger og med hensyn til antall frivillige.

Ikke alle kan gjøre en humanitær innsats gjennom feltarbeid, men vi kan blant annet bruke vår medisinske kompetanse ved å spre informasjon om konsekvenser av infeksjonssykdommer, under- og feilernæring, mangel på rent vann osv. Flere av Legeforeningens underforeninger har aktivt gitt sin støtte til årets TV-aksjon, noe som tyder på engasjement for og tro på bistandsarbeidet blant våre medlemmer. Jeg er stolt over at Legeforeningen har en medlemsmasse som på denne måten deltar i kollegialt samarbeid over landegrensene og bidrar til å hjelpe de svakeste pasienter under fjerne himmelstrøk.

Litteratur

1. www.legerutengrenser.no/ (6.10.2006).

Torunn Janbu

Torunn Janbu
torunn.janbu@legeforeningen.no
president